

„Gazeta” este în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se primumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectorilor.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrație, piața mare
Nr. 22, etajul I.: pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dusa în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Un exemplar 5 cr. v. a. său
15 bani.
Atât abonentele cât și
inserțiile sunt a se plăti
înainte.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LIV.

Nr. 70.

Brașov, Joi 28 Martie (9 Aprilie).

1891.

Nou abonament la „GAZETA TRANSILVANIEI”.

Cu 1 Aprilie 1891 stilul vechiu
se deschide nou abonament, la care in-
vităm pe toți amicii și prietenii noștri.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe trei luni 3 fl.
pe șase luni 6 fl., pe un an 12 fl.

Pentru România și străinătate: pe trei
luni 10 franci, pe șase luni 20 franci, pe un
an 40 franci.

Abonamente la numerele cu data de Duminică:

Pentru Austro-Ungaria: pe un an 2 fl., pe
șase luni 1 fl.

Pentru România și străinătate: pe un an 8
franci, pe șase luni 4 franci.

Abonarea se poate face mai ușor și
mai repede prin mandate postale.

Domnii, cari se vor abona din nou
să binevoască a scrie adresa lămurită și
a arăta și posta ultimă.

Administrația „Gazetei Transilvaniei”.

Brașov, 27 Martie v.

Earăși se răspândesc faime
neliniștitoare despre o nouă tur-
burare a situației internaționale
europene, erăși sunt alarmate
bursele prin telegrame sensațio-
nale de tot felul, cari aci vor-
besc de concentrarea marilor
trupe la granița sud-vestică a Ru-
siei; aci de comploturile și unel-
tirile rusești în Bulgaria, cu scop
de a răsturna stăpânirea actuală
bulgară; aci de încordarea dintre
Germania și Franța, care ia din
nou dimensiuni pe și ce merge
mai mari; aci de intențiunea gu-
vernului italian de a nu mai renoi
tractatul de alianță cu Germania,
și așa mai departe.

În fruntea diarelor, cari răs-
pândesc aceste sciri, este „Gazeta
de Colonia”, care, cu toate desmin-
țirile diarelor oficiose din Ber-
lin, susține, că Rusia se pregă-
tesce de război. Cea mai nouă
împărțășire, ce-o primesc numita
foiă din Petersburg este, că re-

dațiunile tuturor foilor rusești
au primit porunca strictă dela
guvern, ca să nu aducă nici o
scire asupra mișcărilor de trupe
și a înarmărilor din Rusia.

Diarul din Londra „Daily Te-
legraph” află, că politica esteri-
oră a Rusiei este în ajun de a intra
într-o nouă fază acum, după ce ea
și-a terminat și rëndul al doilea
de fortărețe la granițele sale apu-
sene, după ce și-a concentrat
trupe de ajuns în sud-vest și a
introdus noua pușcă în armată.

Paralel cu aceste se susține,
că și politica esteri-
oră a Franței a intrat într-o nouă fază, de când
cu distincțiunea demonstrativă, ce
a primit-o președintele Carnot dela
Țarul Rusiei.

Se asigură, că în Germania a
produs mult sânge rău amin-
tita distincțiune, care a contri-
buit astfel la înăsprirea rapor-
turilor și așa destul de încor-
date ale acestor două state. Po-
porațiunea franceză nu mai puțin
ca și cea germană este convinsă
astăzi mai mult ca oricând, că
numai un război poate să facă
sfârșit acestei stări deplora-
bile.

Totă lumea vede, că războiul
se mai poate amâna încă cât-va
timp, dar nu se mai poate încun-
jura. Rămâne un secret al vii-
torului numai, că ore unde va is-
bucni mai întâi, în apus sau în
răsărit?

Cât pentru starea lucrurilor
din apus, suntem în clar, acolo
stau față în față două națiuni
mari înarmate până în dinți, aș-
teptându-și răfuelei. Dincăce în
răsărit însă situațiunea este mai
complicată, pentru că aici se mai
află între puterile cele mari rivale
și un alt factor: statele mici
din peninsula balcanică și Turcia.

Se crede, că Rusia voiesce cu
orice preț să desfășure acum
din nou cestiunea bulgară și po-
te

că celelalte puteri ar primi bu-
curosu propunerea de a se regula
odată definitivă această cestiune,
care neliniștesc de atâta timp
diplomația europeană. Dér Rusia,
care voiesc să pescuiască în tur-
bure nu-și va da așa de ușor arma
din mână, contribuind ea însăși
de-a se crea o stare de lucrări de-
finitivă în Bulgaria. Rusia urmă-
resce cu totul alte scopuri și de
aceea stăruie în tot chipul ca
guvernul de față bulgar să fiă
înlocuit cu un guvern rusofil.

Pacea, ce se mai susține în
asemeni condițiuni, va recunoște
ori și cine, că stă pe slabe și șu-
brede fundamente și de aceea li-se
impune ați tuturor popoarelor
admonițiunea: „Veghiați, că nu sciiți
ora!”

CRONICA POLITICĂ.

Guvernul rusesc — scrie „Pol.
Corr.” — nu are nici în gând să pună
din nou la ordinea zilei cestiunea bul-
gară din incidentul atentatului din Sofia,
pentru că Rusia știe foarte bine, că pu-
terile contrare Rusiei, îndată se vor uni
în o rezistență comună. Rezolvirea ces-
tiunii bulgare nu este tocmai în inte-
resul guvernului rusesc, ca pentru ea
să provoace nouă turburări internaționale.
și cu atât mai puțin se sime Rusia
chemată ca din acest incident să por-
nescă o acțiune diplomatică, dela care
și așa nu poate aștepta nici un rezultat
positiv. Er încătră privește reocuparea
de către Ferdinand a scaunului de gu-
vernor al Rumeliei orientale, care în
zilele acestea devine vacantă, Rusia în
afacerea aceasta nu intenționează să facă
nici un pas diplomatic, ci va rămâne
și de aci înainte pe lângă pozițiunea ei
de până acuma, în urma căreia, nu re-
cunoșce nici unul din actele guvernului
principelui Ferdinand.

Ministrul de interne sârbesc a
dat o ordinațiune severă față cu mul-
țimea de emigranți bulgari, cari petrec
în Sârbia. În urma acestei ordinațiuni

Bulgarilor imigrați în Sârbia nu li
este iertată a petrece aproape de hotările
țării, ci numai în capitală, în Belgrad,
și li-se interzice ori ce amestec în miș-
carea politică internă ori esternă, căci
la din contră vor fi dați afară din
țară.

SCIRILE ZILEI.

Pentru introducerea administrației
de stat. Comisiunea permanentă a co-
mitatului Somogy a ținut o ședință, în
care membrii s-au consultat asupra po-
sițiunii ce o vor lua față cu introdu-
cerea administrației de stat. Cu acest
prilej comisiunea a adus un proiect
de rezoluțiune, care se va prezenta adu-
nării generale comitatense spre primire.
In proiect se dice: că fiind comisiunea
administrativă a comitatului Somogy pē-
trunsă de conștiință, că numai o admi-
nistrațiune bună, conștiințoasă și dreptă
poate să creze atât în afară, cât și în
lăuntru un stat național unitar; află
necesară introducerea administrației
de stat și rōgă camera legislativă să
primescă proiectul de lege al mi-
nistrului.

Răspuns la memoriul tinerimei
române. Sub acest titlu foile maghiare
de totă pânura „constată” cu multă satis-
facțiune, că tinerimea maghiară universi-
tară „intră adevăr a îmbrățișat cu mare
insuflețire cauza răspunsului, ce-l va da
la memoriul tinerimei române.” In
acest scop tinerimea universitară din
Budapesta a provocat tinerimea acade-
mică din provincie să se alătoreze la
mișcarea lor și tinerimea academiilor
diferite au primit cu „mare insuflețire”
apelul „fraților lor universitari.” Co-
mitetul de acțiune — dice „Budapesti
Hirlap” — obosesce cu mare zel întru
adunarea datelor de lipsă. In 16 Aprilie
se va ține o mare adunare a tinerimei,
și atunci se va prezenta o rezoluțiune, în
care se va accentua — pentru a se evita
ori-ce rătăcire — mai vârtosă aceea, că
mișcarea tinerimei nu e îndreptată în
contra concetățenilor valahi locuitori în
Ungaria, ci în contra tinerimei universi-

FOLETONUL „GAZ. TRANS.”

BERNANDÉ.

(după Linke.)

(Urmare.)

Abia câteva minute conversară îm-
preună tinerii și în acest timp ei in-
stinctiv își descoperiră unul altuia sta-
rea lor familiară. Locotenentul Leo
Demuth e fiul unor părinți avuți din
Berlin și era unic la părinții săi; Bern-
andé e fiica unei mame văduve sêrace,
care cu lucruri de mână se susține pe
sine și pe mamă-sa. Cunoscința împru-
mutată a produs încredere împrumutată
ca și cum s'ar fi cunoscut mai de mai
mulți ani.

Au ajuns la casa primă din sat.
Demuth știa, că decă va vedea cineva pe
femeia franceză preumblându-se cu un
oficer înimic, numele Bernandé va fi
espūs clevetirilor; din asta causă el
nu a intrat în stradă, s'a întors îndē-
rēt. Bernandé nici nu observă, că și
ea s'a întors după el mergendă amēn-
doi pe același drum, pe care au venit.
Oficerul neincetat lăuda Franța,

care e atât de frumoasă și Bernandé se
bucura mult auzind pe inimic, că
laudă țera ei. Pote însă, că Demuth
nici nu era inimic!..

S'au preumblat astfel o jumătate
de oră, după care Bernandé se opri in-
tindându-și mâna să-și ia rămasă bună:
„e târziu, trebuie să merg.”

— „Și când te voi mai pute vedea,
d ră?” — întrebă oficerul, care simți,
că mâna Bernandéi tremură, când o sêru-
tase el.

Fata își plecă ochii spre pământ și
nu răspunde.

— „Ori dōră nu-mi este permis să
te vedă mai mult?”

— „Ba da”, răspunde fata încet, —
„dér maică-mea e femeia franceză și e
catolică, religioasă, ér d-ta”. . . și a
tăcut.

— „Știu..., ér eu sunt Prusian și
retormat, însă și reformatul este creș-
tin.”

— „Așa este, dér mamă-mea tot nu
ar concede ca să mă cercetezi, d-ta ai
luptat contra noastră.”

— „Datorința e sfântă înainte bār-
batului.”

Fața frumoasă Bernandé se roși; ea
se bucură de aceste cuvinte hotărâte.

— „Domnișōră”, continuă oficerul,
„sunt simțeminte, cari nu stau în le-
gătură nici cu politica, nici cu diferența
de religione. Aceste simțeminte sunt
sfinte, pentru că însuși Dumnezeu le-a
sădit în inima omenescă. Aceste sim-
țeminte ele prin ele se sanctifică, fără
ca se fiă legate de principii de a le re-
ligiunei. Astfel de simțeminte e și în
inima mea...” Ii prinse mâna, o privi în
ochi și în acești ochi vedu două la-
crimi.

— „Bernandé, scumpă d șōră, spune,
ai pute fi soția unui Prusian?”

Fata, care nu era pregătită pentru
astfel de întrebări, se cutremură; acum
incepu ea să înțelgă lupta, ce s'a iscat
în sinul ei, acum vedu ea, că iubesc...

Oficerul, care încă în primul mo-
ment observă, că Bernandé nu e indi-
ferentă față de el, strinse la sinul său
mâna fetei, pe care o ținea într'asa și o
întrebă din nou:

— „Spune-mi, puterea-i să fi a mea?
Eu nu sunt eretic, eu încă sunt creș-
tin, sufletul meu e curat, inima mi-a

fost liberă până ieri, ađi însă e a d-tale,
spune-mi, decretăz-mi sentința, care mă
va face sêu fericit pentru totă-deuna,
sêu cel mai nefericit om de pe pā-
mēt.”

Bernandé nu răspunde, încep însă
să plângă și-și plecă capul pe sinul
tinerului. — Fericirea scie numai să
plângă, dér cuvinte nu are.

Oficerul sêrută fruntea arđtōre a
fetei, cu care s'a înțeles ca în totă
ziua după amēđi să se preumblă pe la
cimiteriu, ér decă vre-odată Demuth
nu ar pute să vină, să sorie un bilet
și sê-l ascundă sub o pētră dela prima
colină.

— „Nōpte bună, Bernandé!”

— „Nōpte bună, Leo!” se auđi de
pe buzele lor, și frumoasă fată plecāspre
casă cu inima plină de fericire. Leo
privi încă mult timp după ea și după
ce Bernandé a intrat în stradă și a dis-
părut dinaintea ochilor lui, el încă
a plecat cătră casă, tot atāt de feri-
cit, ca și ea.

Leo și Bernandé totă ernă și-au fă-
cut preumblările lor pe la cimiteriu;

tare din București. După adunare au de gând să aranjeze un banchet de înfrățire, la care vor fi invitați și „cetățenii universitari” (studenții) de limbă străină și cei ai naționalităților. Dintre toți studenții provinciali, cei din Clușiu sunt mai sprinteni, dicu foile maghiare, căci densii desvöltă cea mai mare activitate. — Intr'adevăr cu mare însuflețire și eroism desvöltă cești din urmă o activitate zelosă, — pe sub fereștii cu petrele.

Mișcarea poporațiunii în România în anul 1889. În decursul anului s'au născut 213,222 indiviși, au murit 142,869. S'au căsătorit 41,122 persoane. Aceste cifre se împart, după cum urmează: Pe orașe cadu 32,633 născuți, 28,074 casuri de mörte și 5651 căsătorii; pe sate cadu 180,589 născuți, 114,705 casuri de mörte și 35,471 căsătorii. După religie suntu dintre cei născuți: 199,469 ortodocși, 9448 israeliți, 4741 catolici, 655 protestanți, 127 armeni, 1413 mohamedani și 379 de confesiunea lipovenă. Casurile de mörte se împart pe confesiuni după cum urmează: 131,734 ortodocși, 5623 israeliți, 3579 catolici, 384 protestanți, 153 armeni, 999 mohamedani, 261 lipoveni. S'au căsătorit 77,996 ortodocși, 2650 israeliți, 1648 catolici, 175 protestanți, 75 armeni, 151 Mohamedani și 49 Lipoveni.

Comitetul pentru străini din locu va ține în 9 Aprilie s'era la 8 ore, în localul restaurațiunii lui Geist o ședință, la care suntu invitați toți membri.

Producțiune și petrecere. Cu privire la producțiunea și petrecerea arangiată de corpul învățătorescu din Telciu, despre care s'a raportat în numărul de Dumineca trecută alu fōiei nōstre, primim un comentariu, în care de asemenea se laudă succesul producțiunii, „d'ar prevederea oșpeților cu mănăcirile de lipsă” — dice corespondentul — „nu trebuia la nici un casu să o încredințeze comitetul arangiatoru unui jidanu, pentru-că jidanul totu jidanu rămâne elu, de l'ai trece ori și prin câte metamorfoze. Jidanul nu s'a genat a profita de ocaziune pentru a exploata pe oșpeți, cătu a putut mai bine. D'ecă altmintearea nu se pōte, atunci, decât așa la totu casul mai bine ar fi, să-și ducă fiă-care merindea cu sine, precum se întâmplă și în alte părți”. Corespondentul ne mai spune un casu, pe care însu ne abștinem de a-lu da publicității, d'ar care reclamă intervenirea autorităților superioare bisericesci. Casul ilu privesce pe d-lu preotă Gregoriu Popu și mai alesu pe „voinicosul”

s'eu fiu Iacobu Popu, despre care ni-se scrie, că prin purtarea sa grobiană și-a datu cu ocaziunea amintitei petreceri unu testimoniu cătu se pōte mai rău.

Superintendența evangelică de dincolo de Dunăre va ține în 15 l. c. în Pojunu unu conventu estra-ordinarū, pentru ca să desbată obiectele sinodului, care se va ține în anul acesta în Budapesta. Acestu sinodū de 100 de ani nu s'a mai întrunitu. Diarului „Nemzet” i se scrie, că toți „panslaviștii” din Ungaria superioară voru lua parte la ședința conventului și că atātu legea asupra asileloru de copii, cătu și cestiunea, că ore panslavismlu e o crimă canonică, va da ansă la desbateri furtunoșe.

Sinucidere. Din Petroșeni ni-se scrie, că arhitectul s'ecuiu alu societății montane de acolo, *Franciscu Györke*, care fū tot-odată și primaru alu Petroșeniloru, s'a impușcatu în dimineața zilei de 7 (14) Martie c. Causa sinuciderei nu e cunoscută.

„In contra agitatorilor Români.”

Sub acestu titlu aduce și co-dița guvernamentală din Clușiu „Kolosvár” laudă și mărire ministrului Csaky, pentru-că a pedepsit pe protopopul românū din Deva, din caasă, că și-a eserciatu unu dreptu de cetățenū. Eată ce dice între altele:

„Foile au anuțatū deja, că ministrul contele Csaky a dispus destituirea protopopului Pécuaru din postul de catichetū la catedra de religie dela preparandia din Deva. *Motivul ne-mijlocitū e, că Pécuaru, — care și de altmintearea e unu zelosū aderentū alu politicei ultraștitorū — a presidatū adunarea dela Orașii în contra Kișdedovrilor. Cu recunoștință călduroșă (sic!) primim dispozițiunea ministrului de culte și instrucțiune. Vedem din acesta, că guvernul nu e inclinatū mai multu se fiă cu nepăsare față cu agitațiunile ultra-române, și intru cătu stau vinovații sub potestatea lui, nici în viitoru nu va trece cu vederea rēsbunarea cuviincioșă. Acesta severitate obligatōre fără indoielū, că va avē o influență salutāră. Nisuițele române, cu deosebire în desvoltarea lorū mai nouă, nu potū conta în statulū ungarū la nici o îndreptățire politică, d'ar nici măcarū la o tolerare. Și acestă neîntrețățire nu trebuie numai să o afirmăm, ci trebuie să o și demonstrăm prin fapte. Amintita dispozițiune a contelui Csaky e de-o importanță estra-ordinară în direcțiunea acesta și e o admoniațiune ponderoșă pentru toți aceia, cari în orele lorū libere s'ersescū unei politice con-*

trare statului, d'ar cari de altmintearea mănăcoă bucuroșu pânea aceluiași statū (sic!). Aceste două lucruri nu încapū la o altă și statulū (!) lucră în interesul autorității sale, când distinge energicū acestă incompatibilitate. Ne bucurăm, că a distins'o.”

Acestă mărturisire a codiței guvernamentale din Clușiu este de mare preț, intru cătu contribuie și ea la lămurirea scopurilor și tendințelor șoviniste.

Tălmacii contelui Csaky o spun, și o mărturisescū d'ar francū, că părintele protopopu Pécuaru de aceea fū destituitū din postul de catechetū, pentru-că a protestatū în contra proiectului de lege despre Kișdedovri alu ministrului Csaky, pentru-că și-a apărātū limba și și-a feritū adevă copiii de bole și de maghiarisare. Ne mai spunū verde tălmacii contelui Csaky, că nisuițele române nu potū conta în statulū ungarū la nici o îndreptățire politică, ba nici măcarū la aceea de a fi tolerate, — cu alte cuvinte; Români nu suntū considerați în acestu statū ca cetățeni egali înaintea legii cu ceilalți.

Eatā în totă golătatea lui liberalismul și constituționalismul maghiarū, care *in colo* strigă, că Români „din statulū maghiarū” nu suntū știrbiți în drepturile lorū constituționale, *er in cōce* li denegă și celū mai elementarū dreptū cetățenescū garantatū prin lege.

Fondurile școlare ale Năseudenilor.

Intr'o corespondență publicată în „Școala română” din Năseudu se specifică fondurile școlare grănițaresci ale Românilorū năseudenī astfelu:

1. Fondulū școlaru centralū, din care se susține gimnaziul, școala normală de băieți și școala de fetițe din Năseudu, școale normale din Borgo-Prundu și Monoru și s'au mai susținutū până în anulū trecutū și 3 școle triviale (în Sângeorgiu, Telciu și Zagra.) Acum acestea s'au desființatū și nouele statute ministeriale au mai pusū pe lista de proscripțiune și școale normale din Borgo-Prundu și Monoru pentru-că n'avemū banū a le ține pe tōte.

2. Fondulū de stipendii, din care până acuma s'au împărțitū anu de anu stipendii în sumă de 5, 6 și 7 mii, d'ar numai la fii de grănițeri. Nouele statute acōrdă stipendii și aceluora, cari pe timpul când grănițerii și-au formatū fondulū acesta n'aveau dreptū nici să stea pe teritoriulū regimentului decâtū 24 de ore.

3. Fondurile școlorū sătesci, aceste au fostū administrate până mai anțerțū la unu locū în Năseudu; fostulū comite supremū, br. Banfy, a dispus ca fondurile aceste să trecă în administrațiunea episcopului din Gherla; atunci grănițerii au făcutū cu episcopulū învoirea, în urma căreia s'a instituitū în Năseudu o comisiune anume care să administreze aceste fonduri. Banfy stăruia însu, ca fondurile să mērgă la Gherla. Grănițerii ținurū la hotărērea lorū, ca fondurile să se administreze acasă. Atunci episcopulū a pretinsū și elū ca fondurile să se administreze în Gherla, contrarū, le va pr da guvernului. În causa acesta s'a ținutū în 20 Ianuaru o adunare la Năseudu, care a susținutū starea de până acuma, *er* când episcopulū n'ar primi hotărērea acesta, proprietarii să-și ducă fondurile acasă și să le administreze acolo.

In contra administrațiunii de statū.

În 6 Aprilie n. s'a ținutū în Lozoncz o adunare pentru a protesta în contra introducerei administrațiunii de statū. La adunare au luatū parte ca la 400 persoane din orașu și din provincia. Deputatulū conte Avramū Gyürky (cu programū independentū) ținū o lungă vorbire, luândū în apărare autonomia comitatelorū.

Dicu, că numai prin sistema de denumire s'ar putē rezolva corectū cestiunea de naționalitate; ei, d'ar elū — continuă vorbitorulū — a fostū în 1885 fișpanū alu comitatului Nitra, unde majoritatea locuitorilor o formēză în preponderanță naționalitățile; deși funcționarii nu se denumiau din partea statului, se aflau însu cu tōte acestea în fruntea comitatului nisce funcționari, cari pe întrecute se siliau să aducă mai marī servicii ideei de statū maghiarū.

Vorbitorulū nu înțelege așa-d'ar, pentru ce mai umblă guvernul să-și ia elū însu și dreptulū de a numi pe funcționari, căci și așa, trebile suntū astfelū întocmite, încātu funcționari nu potū ocupa decâtū numai esistențe fidele ale ideei de statū maghiarū, s'eu maghiarisarei, adevă numai Unguri și renegați.

Prin urmare, atātu din acestū punctū de vedere, cătu și din altele, vorbitorulū declară că va lura pentru conservarea autonomiei comitatelorū.

În cele di urmă adunarea protestă unanimū în contra introducerei administrațiunii de statū și primi unanimū propunerea, ca pe cale publică să se provoče tōte cercurile electorale din țēră, ca să sarū intru apărarea sistemii electorale. Pentru redigiarea acestei provocări și pentru îndeplinirea celorlalte

iubirea, amorulū nevinovatū, nu se teme de patria morțilorū, pentru elū și acolo e viētă; acolo mergeau, acolo sub cerulū liber alu lui Dumnezeu și-au rositū unulū altuia jurământulū, că se vorū iubi încă și dincolo de mormēntū.

De câte-ori ore au ședutū ei câte pe o colină, plecându-și frumoșă fată capulū pe sinulū lui Leo și cetindū din ochii lui fericirea! De câte-ori ore nu s'a auțitū de pe buzele lorū: „cātu ești de frumoșă Bernandē!” „cātu ești tu de bunū, Leone!” de câte-ori au șoptitū ore buzele lorū de-odată: „te iubescū! te iubescū!”

O iubire adevērată puținū grăesce, d'ar multū simțesce, — ea simte totulū.

Sosi primăveră... În prima di a primăverei, Bernandē nu l'a găsitū pe Leo în oimiteriu; pași la primulū mormēntū, ridică o piētră, și sub ea găsi unū biletū, pe care erau scrise cu cerusa cuvintele: „Adi după amēdū la 5 ore, pe câmpulū de esercițiu. L. D.”

Bernandē părăsi oimiteriulū, grăbindū pe câmpulū de esercițiu, unde Leo deja o aștepta; observândū elū, că frumoșă fată vine, îi eși înainte, o îmbrățisă, o s'rută ferbinte pe frunte, și o

luă la brațū.

— „Spune-mi, dragă, iubesci-mē?”

— „Leo, încă mai întrebī? Eu, care înșelū pe mamă-mea, care abuzēz de încrederea ei; eu, care în tōtă diua o părăsescū pe ea, pentru ca să potū petrece cu tine o oră în fericire neconturbatā, și înoă mai întrebī, d'ecă te iubescū?”

Leo s'rută fruntea frumoșei fete „Soiū”, d'ise elū, „eu sciu, că mē iubesci, simtū fericirea, ce-mī procură iubirea ta; a trebuitū însu să-ți punū această întrebare, pentru-că nici-odată nu s'a reerutū să fiă amorulū tēu atātu de devotatū, atātu de adevēratū și atātu de gata de jertfă, ca acum.”

— „Leo, tu mē spari!”

— „Nu, iubita mea. Patria ta, Franca, a plătitū rata primă a tributului, și în înțelesulū pactului încheiatū, armata noastră trebuie acum să părăsescā Franca; poi-māne se reintōrce acasă armata prusiană.”

— „Si tu?”

— „Si eu!”

Bernandē începū se plāngă.

— „Fii liniștită, scumpa mea; eu mergū, d'ar și tu vei veni cu mine; pe

părinții mei i-am încunoscințatū deja și ei așteptă pe mirēsa mea.”

— „Leo, asta e cu neputință, mama mea în vezi nu-și va da învoirea.”

— „Sciu, d'ar totuși trebuie să se întēple așa. Māne, fără scirea mamă-ta, te vei sui în trenū; cu tine nu vei duce, decâtū pașportulū și epistola adresatā tatălui meu; vei merge înainte la Berlinū, de acolo apoi vomū face lucrulū cunoscutū mamei tale, și ea se va liniști și te va ierta, vēdēndū, că și așa, ce s'a făcutū, nu se mai pōte desface.”

— „In vezi! Lucrulū acesta nu se pōte Leo, eu nu potū să fugū dela mama mea. Oh, ce ființă nefericită sunt eu”, esclamă fata; și plānsulū îi amuți graiulū.

— „Bernandē, scumpa mea, d'ar tu nu mē iubesci? Acum d'iseși, că mē iubesci, și ēta, că totū acum, când e vorba de fericirea noastră, te opui.”

Oficerulū culesc cele mai dulci și mai ademenitōre cuvinte ale amorului, pentru a face pe biata fată să credă, că mamă-sa în fine o va ierta și ei vorū trăi fericiti.

Amorulū e orbū. Amorulū nu cunosce margini. Femeia va părăsi pe ta-

tālū s'eu și pe mamă-sa și se va alipi de bărbatulū s'eu. Așa dice Scriptura. Aceste cuvinte ale Scripturei le cită Leo, și învine fata.

Bernandē cedă, Bernandē se învoi la tōte, în diua urmātōre ea plecā cu trenulū la Berlinū, luā dela Leo pașportulū, ce-lū căștigase pe sēma ei, și epistola adresatā fiitorului ei socru. Leo încântatū de fericire își strinse „mirēsa” la peptulū s'eu, o s'rută, o s'rută din nou și apoi s'au despărțitū d'icēndu-i: „la revedere, iubita mea, în Berlinū; peste patru zile și eu voi fi acolo!”

Patru ani sburarū în abisulū veciniciiei.

La epistolele Bernandei, mamă-sa n'a răspunsū nimicū; tinera femeia vēdēndū acesta, a încetatū de a mai scrie mamei sale.

Din partea părinților lui Leo, Bernandē fū întimpinatā cu brațele deschise. Leo încă sosi. După patru sēptēmāni elū se cunună cu „mirēsa sa”, și bărbatulū fericitū a făcutū fericitā pe soția sa.

Leo a repășitū din miliția, a ocupatū unū postū civilū și peste patru ani, când ērăși ne întēlnimū cu elū, era deja judele unui districtū.

agende necesare, s'a alesu o comisiune, a careia constituire s'a facutu astfeliu, ca se nu se aiba de locu in vedere diferente de partidă, ori confesionale.

Muncitorii și ziua de 1 Maiu.

Pregătirile continue, ce le facu muncitorii din apusul Europei pentru ziua de 1 Maiu, nu pot fi nebagate in semă. In vederea acestei insemnate zile, s'a tinutu saptămăna trecută congresulu minerilor la Parisu și acum se face o viuă propagandă pentru isbucnirea la unu moment datu a unei greve generale a muncitorilor din Franca, Anglia, Belgia și Germania. La 1 Maiu c. muncitorii intrunisi in masse mari pretindu a li-se reduce orele de lucru la 8 pe zi.

Cestiunea reducerii orelor de muncă a fostu inainte cu decu de anu adusa pe tapetu, formulata insu ea a fostu prezentata pentru prima dată inaintea congresului dela Geneva in 1866. In acestu congresu internationalu, cererea muncitoriloru a fostu motivata pe urmatoarele considerante:

„Condițiunea principala este limitarea legală a zilei de lucru. Acastă limitare a muncii se impune pentru restaurarea energiei fizice a muncitorilor, și pentru a-le asigura, dimpreună cu posibilitatea unei dezvoltări intelectuale, relațiunilor sociale și o acțiune politică.“

La congresulu intrunitu in 1889 la Parisu, s'a luat in fine hotărira, ca in viitoru ziua de 1 Maiu se fia privita ca sərbătorea muncii. Mai multu ca ori și când lumea așteptă acum cu încordare se vedă, ce rezultate va avu ziua de 1 Maiu c. și cari voru fi cerințele, ce le voru formula muncitorii in programulu loru. Fără indoielă, că cu această ocaziune er voru organiza sgomotose manifestatiuni.

Academia română.

Sesiunea generală din anul 1891.

Raportulu secretarului generalu asupra lucrărilor făcute in anul 1890—91.

(Urmare din Nr. 67.)

III. Publicațiunile Hurmuzaki și cercetări istorice.

1. Din colecțiunea de Documente istorice adunate de Eudoxiu Hurmuzaki s'a terminatu tipărirea tomului II partea 1, care cuprinde 722 documente din anii 1451—1575, culesse din Archivele imperiale dela Viena. Volumulu s'a terminatu printr'unu indice alfabeticu alu cuprinsului.

2. Tomulu I, partea 2-a, cuprinde 691 documente din anii 1346—1450, adunate de prin diferite publicațiuni și coordonate de d-lu Nic. Densu-

șianu, a fostu terminatu și publicatu indata după sesiunea generală trecută. Acestu volumu a fostu imbogătitu cu o seriă de prețioase documente slavone, tipărite sub îngrijirea d-lui profesor Dr. E. Kaluzniacki dela Univarsitatea din Cernăuți și cu facsimilele a șese documente latine esite din cancelariile Domnilor munteni și moldoveni.

3. Tomulu II partea 2 a, formatu din documente din anii 1451—1510 adunate totu de d-lu Nic. Densușianu, este acuma întregu tipăritu și cuprinde 517 documente. La acestu volumu s'a adastu asemenea unu apendice de documente slavone din aceiași an; acestea se tipărescu in textulu originalu cu traducere latină și cu note totu sub îngrijirea d-lui profesor Kaluzniacki. Volumulu este de totu terminatu și va putu fi distribuitu chiar in cursulu acestei sesiuni.

4. In conformitate cu decisiunea luata de comisiunea publicațiunilor Hurmuzaki la 24 Novembre 1889. s'a tipăritu o prețioasă colecțiune de documente procurate și coordonate de d-nii D. A. Sturdza și D. C. Sturdza. Aceste documente se referu la evenimentele din amândouă Principatele, dintre anii 1802—1849. Volumulu formatu dintr'insele este întregu tipăritu și va fi alu IV-lea din Supplementulu la colecțiunea Hurmuzaki.

Elu a fostu tipăritu sub îngrijirea d-lui profesor Octavianu Lugoșianu.

5. Tote documentele in limba polonă, in număr de 1012, procurate de prin archivele și bibliotecile din Galiția și Polonia au fostu traduse in limba francesă. Aceste documente, combinate cu cele scrise in limba latină și procurate din aceleași colecțiuni, formeză unu materialu istoricu pentru trei volume, cari voru arunca cea mai deplină lumină asupra relațiunilor pe cari țerile romănesci, și mai alesu Moldova, le-au avutu cu Polonia in secolii XVI și XVII.

6. Copierea de documente din archivele dela Constantinopolu a contu natu fără intrerupere in totu cursulu anului. Copiile primite până acuma sunt unu materialu prețiosu pentru relațiunile bisericesci și politice pe cari le-au avutu Domnii și boerii din Principatele Romăne cu Capitala Orientului. Aceste documente fiindu tote in limba grecăscă voru trebui să fia mai întâi traduse spre a le face astfelu accesibile istoriciloru noștri.

7. Din archivele regale dela Stockholm Directorulu loru, d-lu C. T. Odhner, a îngrijitu a se copia tote documentele privitoare la istoria noastră.

8. D-lu Ioanș Slavicu, membru corespondent alu Academiei și secretarulu Comisiunei publicațiunei Hurmuzaki, a

făcutu o relațiune despre documentele privitoare la istoria Romănilor, cari se află in archiva orașenescă din Sibiu. In ședința dela 27 Aprilie trecută, Academia a luat cunoscința de relațiunea d-lui Slavicu și a hotărutu să se procure copii de pe tote acele documente și să se adauge la colecțiunea Hurmuzaki Fondulu acestei publicațiuni fiindu forte încercat cu alte lucrări, s'a amănatu de ocamdată realizarea acestei decisiuni.

9. Comisiunea publicațiunilor Hurmuzaki la 24 Novembre 1889, a hotărutu a se continua publicarea in traducere română a *Fragmentelor din istoria Romănilor*, din care s'au publicatu până acum numai tomulu I. D-lu Slavicu a fostu însărcinat cu această lucrare, și D-sa a terminatu traducerea tomului II, care va fi in curându tipăritu.

10 Actuala situațiune a publicațiunilor istorice Hurmuzaki este următoarea:

a) Din Documentele istorice privitoare la Istoria Romănilor s'au tipăritu in 4°:

Volume	Suplem.	Ani	Cole tipărite	Documente	Anume de Hurmuzaki	Ada se de Academia
I	I	1199—1345	92	583	683	683
I	II	1346—1450	117	691	691	691
I	III	1451—1575	105	722	722	722
I	IV	1451—1575	85	517	517	517
II	I	1576—1699	79	443	443	443
II	II	1576—1699	79	443	443	443
II	III	1576—1699	79	443	443	443
II	IV	1576—1699	79	443	443	443
III	I	1700—1750	90	345	345	345
III	II	1700—1750	90	345	345	345
III	III	1700—1750	90	345	345	345
III	IV	1700—1750	90	345	345	345
IV	I	1751—1780	72	362	362	362
IV	II	1751—1780	72	362	362	362
IV	III	1751—1780	72	362	362	362
IV	IV	1751—1780	72	362	362	362
V	I	1781—1812	54	475	475	475
V	II	1781—1812	54	475	475	475
V	III	1781—1812	54	475	475	475
V	IV	1781—1812	54	475	475	475
VI	I	1813—1849	78	415	415	415
VI	II	1813—1849	78	415	415	415
VI	III	1813—1849	78	415	415	415
VI	IV	1813—1849	78	415	415	415
			1401	9,603	2,717	6,886

b) Din Fragmente sunt tipărite in 8°: Tom. I de 20 côle alu II-lea 16, alu III-lea 33, alu IV-lea 25, alu V-lea 31 côle, la olaltă 125 côle. Tom. I traducere română de 34 côle. Totalu 159 côle. (Va urma.)

Literatură.

„Din trecutulu Silvaniei. Legendă de Victoru Rusu. Gherla. Editura Cancelariei Negroțiu.“ 170 pag. 8°.

Se pote procura cu 1 fl. dela „Tipografia Aurora“ din Gherla (Szamosujvár) in Transilvania.

„Dacia Porolisenă, cu distinctă privire la Silvania. Tractatu geograficu istoricu-epigraficu. Tomulu I. de Victoru Rusu, profesor. Bucuresci. Stabilimentulu graficu I. V. Socecu. Strada Berzii 96. 1890“. 8° mare. Pag. 370. *Edițiunea Societății geografice romăne, in „Buletinulu“ anulu 1889.* Trimestrul 3 și 4. Conținutul: Termini Daciei antice. Cucerirea și colonizarea Daciei prin Romanu; estensiunea și împărțirea, cu urbile, castrele, stațiunile și mărișunile ei. Drumurile romane in Dacia. Valulu romanu dacicu. Valea Someșului și Silvania antică. Descrierea oro-hidro etnografică și climaterică a Silvaniei. Istoricul Silvaniei. Porțile Meșesului. Capitala Daciei porolisenă cis și transvalane. Urmele și monumentele: barbare, romane și mai noue. Deii; cultulu divin și ordurile sacerdotulu in Dacia: a) Deii gintelor maiori. b) Deii gintelor minori. c) Miniștri sacrelor in Dacia.

Se pote procura cu 1 fl. v. a. dela Secretariatulu Societății geografice romăne din Bucuresci. Strada Vestei, Nr. 4 din România.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS“
(Serviciulu biroului de coresp. din Pesta)

Viena, 8 Aprilie. Se dice, că discursulu tronului va conține și

despre regularea valutei unu pasagiu, anunțându că câtu mai curându se voru incepe operațiunile in această privință.

Berlinu, 8 Aprilie. „Norddeutsche Allg. Zeitung“ din nou dice, că scirile despre dislocările trupelor rusesci sunt lipsite de ori-ce temeiu, raporturile internaționale apară cu totul liniștitoare și satisfăcătoare, peste totu pacea pare asigurată.

Sofia, 8 Aprilie. Cavasulu dela agenția rusescă, care a scrisu epistole amenințătoare in contra principelui Ferdinand și in contra principesei Clementina, a fostu espulsatu din țeră.

Viena, 8 Aprilie. 5000 de calte de brutari au decisu ca mâne să începă greva.

Teatru. Măne, Joi sêra, se va reprezenta in teatrulu din locu „Ebreu“, mare operă in 5 acte de I. F. Halevy.

DIVERSE.

Limba volapük. Volapük-ulu pare a eși din nou la ivelă. Acastă reesă din următoarea notă oficială, pe care o publică Academia internațională a Volapük-ului. „Academia internațională a Volapük-ului desbate in acestu momentu pentru ultima oră gramatica normală a limbei universale. Acastă gramatică se va traduce apoi imediatu și se va publica in 14 limbi: francesă, englesă, italiană, spaniolă, română, germană portugesă, rusă, holandesă, flamandă, danesă, svediană, ungrăscă, și japoneză. Academia Volapük-ului întemeiată in 1837 la congresulu dela München și constituită definitivu in congresulu din 1839 dela Parisu, se compune in timpul de față din 35 membri, reprezentându 18 naționalități. Publicarea gramaticii normale va pune capetu neînțelegeriloru mai multu aparente, decâtu in realitate, cari dividu astăzi pe volapükisti.“

Strigătulu speluncei dela Monte-Carlo.

Țilele speluncei dela Monte-Carlo sunt numerate. In 16 Aprilie n. 1892 espiră contractulu, care s'a încheiatu întru răposatulu stăpănitoru alu republicei Monaco, Carolu III pe timpu de 20 de ani, cu arăndașulu Blanc și cu consortulu său pentru înfișarea unei bănci de jocu. Societatea își inmulți in curându capitalulu ei și acțiunile cele vechi, și ca remunerațiune pentru concesiunea dată, societatea își luă asupra-și să-i plătescă principelui lista civilă anume de 3 milioane de franci și să plătescă solda poliției din principatu. Istoria orașulu Monte-Carlo in timpu de 20 de ani e cunoscută. Ea păturse până la tronulu lui Albert I, care urmă tatălu său Carolu III in „domniă“ și principele Albert se gândi cum se suprima banca de josu din Monte-Carlo. Deși in fine nu-i rămase altceva de făcutu, decâtu să respecte contractulu încheiatu de tatălu său, cu tote acestea totă arta de a-lu îndupleca fu zădarnică, fiindcă principele nu voiesce să reînvișcă privilegiulu. Față cu acestu viitoru nesigură banca a aflatu cu cale să-și caute unu locu nou. Și anume a și aflatu locu in orașulu Andorra, din republica cu același nume, care zace la granița franceso-spaniolă, și in curându se voru vedu prin rubricile din țare in locu de „victimele dela Monte-Carlo“, „victimele din Andorra.“ Său se pote ca rubricile acestea să aiba unu titlu duplu de „victimele dela Monte-Carlo și Andorra.“ Căci decă principele Albert, își va retrage in ultimulu momentu veto alu său, atunci Europa va avea fericirea să posede două bănci de jocu. In Parisu s'a întemeiatu o societate cu numele de: „Cercle des étrangers d'Andorra“, care a emis 40,000 de acți a 500 franci. Totu asemenea s'au lucratu planurile pentru noua bancă de jocu, între cari sala e o copie fidelă a salei teatrului din Nizza.

Proprietarū:
Dr. Aurel Mureșianu.
Redactorū responsabilu interimalu:
Gregoriu Maiorū.

acasă. Inima ei era cuprinsă de unu presimțu durerosu.

In țori de zi trenulu sosi la Auxonne. La gară erau mulți, căci așteptau sosirea trenului. Intr'unu unghiu întunecosu alu peronului stătea unu bărbatu, care asemenea părea, că așteptă sosirea trenului. Indată ce sosi trenulu se coboriri călătorii, unu altu bărbatu se apropiă repede de acesta și-i șopti la ureche:

— „Este aici, ea a sosit!“

— „Singură?“ întrebă celū, din unghiu.

— „Singură! fu răspunsulu.

„Vedutu-o-ai bine? Cunoscutu-o-ai?“

— „Cum se nu o cunosc! Ea nu s'a schimbatu de locu de când s'a măritatu, pare o'ar fi încă și mai frumoasă.“

Bărbatul din unghiu dete 10 franci celuialaltu și apoi se despărți de el, dicându i „poți merge, nu mai am lipsă de tine!“

Bărbatul, ce stătea in unghiu, așteptă până se depărtară toți omenii de pe peronu, și apoi și elu plecă cu pași iuși spre capetulu satului.

Va urma.)

In 15 Martie 1874, Leo se întorse dela biroulu său mai curându ca de altă-dată; când intră in casă, află pe frumoasă soția ședendu la ferăstră și legănându pe genunchii săi unu copilașu frumosu.

— „Semnū de viêtă din patria ta,“ fi dise bărbatulu sêrutându-o pe ea și pe copilū apoi îi predă o epistolă.

— „Așa-dără totuși...“ esclamă Bernandé cu bucuriă dăr curându după ce desfăcu epistola, fruntea i-se întunecă și ochii începură a-i lăcrima.

— „Cetesc!“ dise ea întindendu epistola bărbatulu său.

In epistolă se făcea cunoscutu Bernandei, că mamă-sa e pe patulu de mörte; inainte de a muri insu doresce să o vadă și să-i dea ultima binecuvântare, deoc și grăbescă acasă. Scrisoarea era neunoscută Bernandei.

Insuși Leo pachetă tote pentru soția sa, ca încă cu trenulu de sêră să potă pleca. Când tote au fostu gata, își îmbrățișă soția, acăsta își sêrută bărbatulū, își sêrută copilașulu, și părăsi casa singur, er pe bărbatu ilu rugă să rămână lângă miculu Leo, — acesta a fostu primulū casu, când s'a depărtatu singur de-

Cursul la bursa din Viena.

din 7 Aprilie a. c. 1891

Table with financial data including gold and silver rents, interest rates, and exchange rates for various currencies like the Austrian and Hungarian crowns.

Cursul pieței Brașovului.

din 6 Aprilie st. n. 1891

Table showing market prices for various goods such as wheat, flour, and oil in Brașov.

Advertisement for Iosif Csik, featuring a portrait and text about his cement factory in BEOCSIN, listing various awards and diplomas.

Avisu d-loru abonati!

Rugam pe d-nii abonati ca la renoirea prenumeratiunii se binevoiasca a scrie pe cuponul mandatului postal...

Domnii, ce se aboneaza din nou, se binevoiasca a scrie adresa lamurita si se arate si posta ultima.

Totodata facem cunoscutu tuturor D-loru abonati, ca mai avem din anii trecuti numeri pentru completarea colectiunilor „Gazetei“...

Administraț. „Gaz. Trans.“

Advertisement for a villa for rent in Brașov, owned by Louise Linz născ. Zamner, with details about the property and contact information.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stată r. u. valabilă din 1 Octombrie 1890.

Large railway schedule table with multiple columns for different routes (Budapest-Predeal, Buda-Pest, etc.) and rows for various stations and train types.

Nota: Numerii încaudrați cu linii groase însemnează orele de noapte.